

DENDROLOOGILINE HINNANG

Vinni mõisa pargi kõrghaljastusele

TELLIJA: VINNI VALLAVALITSUS
reg. kood. 75008746
L-Viru mk.
Vinni vald,
Tartu mnt. 2, Pajusti, 45201

TEOSTUS: OÜ VIRU HALJASTUS
Reg. nr. 11131449
L-Viru mk.
Ulvi küla
Tel. 51 87985
viruhaljastus@hotmail.ee

HINDAJAD: Katrin Valler
Sven Valler.

ANALÜÜS: Katrin Valler
Sven Valler

TÖÖD TEOSTATUD: september- oktoober 2015

SISUKORD

1. Sissejuhatus	3
2. Takseerala kirjeldus	3
2.1. Asukoht	3
2.2. Pargiala üldiseloomustus	4
3. Metoodika	7
4. Liigiline koosseis	11
5. Sanitaarne seisukord	12
6. Hooldusjuhised	13
6.1. Juhised puude lõikamiseks	13
6.2. Juhised puude säilitamiseks	14
7. Kokkuvõte	15
LISA 1 . Vinni pargi puistu dendroloogilise hinnangu tabel	16- 45
LISA 2. Vinni pargi puistu põõsastiku dendroloogilise hinnangu tabel	46- 47
LISA 3. Vinni Pargi 4 puistu dendroloogilise hinnangu tabel	48- 49
JOONIS 1. Põhijoonis. Vinni pargi puistu dendroloogiline hinnang	

1. Sissejuhatus

Käesoleva dendrohinnangu eesmärgiks on hinnata Lääne-Virumaal Vinni vallas Vinni alevikus asuva Vinni mõisa pargi ja puistu sanitaarsed seisundit.

Dendrohinnangus on lähtunud kahest kriteeriumist:

- esmaselt hinnatakse iga isendi tervislik seisund;
- teiseks tema sanitaarsest seisundist tingitud võimalikku ohtu hoonetele, kommunikatsioonidele või avalikele teedele.

Kõrghaljastuse sanitaarse seisundi hindamise aluseks on võetud käesoleva töö punktis 3. kirjeldatud meetodika.

Antud dendrohinnangus antakse hinnang kõrghaljastuse sanitaarsele seisundile ja sellest tulenevalt on lisades antud konkreetsed hooldusjuhised iga isendi kohta.

Antud dendrohinnang sisaldab dendroloogilise hinnangu üldosa, dendroloogilise hinnangu tabeleid ja geaalusel paiknevaid jooniseid.

Dendrohinnang on koostatud hetkeolukorrast lähtuvalt, kuid soovitusel puistu hoolduse kohta on antud pikemas perspektiivis teostatavatena, arvestatavalt kuni 10 aastase perioodi lõikes.

Tööde teostamisel toimusid välised hindamistööd vahemikus 28- 30 oktoober 2015. a. Hindamistööd on teostanud Katrin ja Sven Valler OÜ-st Viru Haljastus.

2. Takseerala kirjeldus

2.1 Asukoht

Takseerala asub Lääne-Virumaal Vinni vallas Vinni alevikus ja hõlmab Vinni mõisa parki ca 3,3 ha ulatuses.

Meie poolt hinnatud takseerala asub 18-nel erineval kinnistul- Vinni- Mõdriku tee (90002:001:0339); Mõdriku tee L1 (90002:002:0085); Sõpruse tänav L1 (90002:002:0082); Pargivahe tee 1 (90002:002:0089); Pargivahe tee 2 (90002:002:0088); Mõdriku tee L2 (90002:002:0086); Tähe juurdelõige (90002:002:0101); Tamme tn. 1a (90002:002:0075); Tamme tn. 1 (90002:002:0084); Tamme tänav L1 (90001:001:0234); Kiige tn. 1 (90002:002:0047); Kiige tänav (90001:001:0217); Pargi tn. 1 (90002:002:0350); Pargi tänav (90001:001:0208); Pargivahe tee (90001:001:0209); Pargi

tn. 2 (90002:002:0076); Pargi tn.4 (90002:002:0009); Pargi tn. 6 (90002:002:0046). Valdav enamus pargist asub Pargivahe tee 1, Pargivahe tee 2, Kiige tn.1, Tamme tn. 1, Tamme tn. 1a, kinnistutel, samas moodustavad teistele eelpoolmainitud kinnistutele jäävad puu- ja põõsaisendid pargiga ühtse terviku.

Erakinnistul Pargi tn. 4 käsitletavate pargiga seotud puude hinnang on toodud lisa 3. Antud puude puhul on hinnatud pargiga visuaalselt seotud puude seisundit ja antud konkreetsetele puudele hooldussoovitused. Kuna tegemist erakinnistul asuvate puudega, siis antud töö analüüsis neid puid ei käsitleta.

Esimesed teated Vinni mõisast pärinevad 1503 aastast. 18 sajandil pärandas Johann Dietrich Edler von Rennenkampff, kellel polnud järglasi, mõisa Eestimaa Rüütelkonnale. 1783 aastal asutati sinna aadlipreilide pansionaat, kus anti vaesunud aadlipreilidele seisusekohast kasvatust. 1918-1939 asus hoones saksa kodumajanduskool ja hiljem Vinni sovhoosi keskus.

Vabakujulise Vinni mõisa pargi (e. lähipargi) rajamist alustati tõenäoliselt pärast pansionaadi rajamist. Siis algas ka metsapargi kujundamine praegusel Vinni- Pajusti maastikukaitsealal Vinni sihtkaitsevööndis. Lähipargi alal on tehtud täiendistutusi terve 20 saj. jooksul. Samuti leidub pargis arvukalt isetekkelisi puid.

Härrastemaja taga asus varem suur ehisaed, mille kohal paiknevad praegu korterelamud. Lähipark läks sujuvalt üle kujundatud teedevõrguga parkmetsaks.

Kultuurimälestiste registrisse on kantud Vinni mõisa park (kood 15998), kui mõisakompleksi kuuluva vabakujulise pargi näide.

2.2. Pargiala üldiseloostus

Kuna pargi omanikud erinevatel aegadel on tegelenud pargiala korrastamisega, on pargi üldilme hea. Puuduvad suuremad võsastunud alad ja rohke isetekkeline puistu, mis iseloomustab hooldamata jäänud parke. Samuti on pargiala pidevalt niidetud. Pargis toimunud võrade hooldus on teostatud heal tasemel ja seetõttu ei ole pargis oluliselt valedest hooldusvõtetest tingitud kahjustusi. Küll on pargialal kasvamas suuri vanu puid, mis oma ealistest iseärasustest tingitult on muutunud või muutumas ümbritsevale

elukeskkonnale otseselt ohtlikuks ja see eeldab praeguselt pargi haldajalt kiireid ja konkreetseid tegevusi pargi hooldusel.

Park on keskmiselt liigirikas. Koos põõsastikega on alal on kokku määratud 31 erinevat puu- ja põõsaliiki, millest eraldi on käsitletud 376 isendit 26 liigist ja 15 põõsastikku. Kuna pargi põõsastikest on säilinud ainult fragmendid, siis võib eeldada, et park on olnud liigirikkam.

Domineerivateks liikideks on harilik vaher (26,3 %), harilik saar (21,7%) ja harilik tamm (19,1 %). Haruldastest liikidest kasvavad pargis mandžuuria pähklipuud, amuuri korgipuud, kivikask, inglise jalakas, ida- mariõunapuu ja sulghõlmene viirpuu. Okaspuudest kasvab antud alal kõige enam hariliku ebatsuuga isendeid (6,6 %). Täpsem liigiline ja isendiline jaotus on toodud tabelis 1.

Pargipuude sanitaarne seisund on keskmiselt rahuldav või hea. Halvas sanitaarses seisundis puud leidub tervel pargialal, kuid nende kontsentratsioon on suurem pargi loodeosas kergliiklustee ja maantee vahelisel alal.

Pargipuude seisund on toodud tabelis 2. Sellest lähtub, et pargialal on hinnatud:

hindele 1- 5% puudest,

hindele 2- 15,7% puudest,

hindele 3- 23,7% puudest,

hindele 4- 44,7% puudest,

hindele 5- 10,1% puudest

ja hindele 0- 0,8% puudest.

Puistu tervislikku seisundit halvendavateks asjaoludeks võib hinnanguliselt pidada järgmisi asjaolusid:

- 1) puistu vanus ja liigiline koosseis;
- 2) puude tüvedele varasema pargihooldusega, arvatavalt niitmistöde käigus tekitatud mehhaanilisi vigastusi, mis on tekitanud tüvemädanikke. Samuti on mehhaanilisi vigastusi tekitatud teeäärsetele puudele transpordivahendite poolt;
- 3) Muud inimtekkelised vigastused (ronimised, murdmised, metallkinnitused tüvedes sisse kasvanuna, tõenäolised juurte vigastused kommunikatsioonide ja teede ehituse käigus).

Põhiliseks teguriks puude seisundi halvenemisel on hinnanguliselt pargi puistu vanus, paljudel isenditel on üle saja aasta, vanematel puudel kaugelt üle paarisaja aasta. Seetõttu on

keskmise ja lühema elueaga liigid nagu vahtrad ja arukased oma arengus jõudnud täisküpsuse järku ja sellest tulenevalt on nende elujõulisus kahanenud.

Hariliku vahtra puhul on lisaks keskmise ealisusele määravaks ka see, et harilikul vahtral liigi iseärasusena tekkivad võras hargnemiskohtadesse kahvelharud. Kahvelharude vahele talletub niiskus, hakkavad arenema seemed ja puitu tekkib mädanikukolle. Puu vananedes kolle laieneb ja teravnurkselt kasvavad harud oma raskuse jõul ja tormituulte kaasabil kipuvad tihti varisema, nagu on ka Vinni pargis paljudel juhtudel näha. Vahtrate põhiprobleem ongi nende varisemisohtlikkus, kui puu on juba mädanikku haigestunud. Puu võib edukalt olla roheline ja pealtnäha kasvujõuline, kuid kui kahvelharude vahel esineb juba seeni ja tüvi on lõheline ning lõhede välispinnal on näha mahlajooksu, viitab see puu võimalikule varisemisohule. Loomulikult ei pruugi puu variseda lähiaastail, kuid dendroloogilise hinnangu eesmärk on sellisest seisundist teavitamine ja tulenevalt ohutuse tagamisest vastavate soovitude andmine. Teiseks dominantliigiks pargialal on harilik saar. Sarnaselt hariliku vahtraga elavad pargi saarepuud oma täisküpsuse perioodil, hakates ladvaosast kuivama. Nii mõnigi suur võimas hiiglasikasvu saarepuu on seest tühi või tühjenev. Harilik saar vastupidiselt harilikule vahtrale ei ole nii varisemisohtlik võraharudena ja pooleksvajumise ohtu võib esineda vaid üksikjuhtudel. Saarepuu hakkab tavaliselt kuivama ladvast ja väikeste okstena ja harudena. Saarepuu võib vananedes tihti kasvada ka seest tühjana, ilma et nad väga varisemisohtlikud oleksid. Siiski tuleb igale puule läheneda individuaalselt ja hinnata võimalikud ohud.

Enamik pargis kasvavatest arukaskedest on samuti jõudnud täisküpsusesse ikka ja seetõttu on mõned isendid muutunud ka ohtlikeks, arvestades puu kaldeid. Ka kaskede puhul võib võra olla täiesti roheline, kuid puu ise juba seest tühi ja varisemisohtlik. Seetõttu oleme soovitanud mitmete isendite välja raiumist.

Pargis kasvavate harilike tammede kontsentratsioon on suur (19,1% osakaalust). Kuna tamm on pika elueaga puu, siis tammede seisund pargis oli valdavalt hea. Enamikul tammedel oli võras kuivi oksi või olid paljud puud ühepoolse võraga, mis on normaalsed nähtused pargis tihedas grupis kasvanud puudel. Vaid üksikud hariliku tamme isendid olid kuivavad puud või tugeva mädanikuga. Perspektiivis jääb harilik tamm pargialal kasvama dominantliigina.

Pargis kasvavate okaspuude seisund on rahuldav. Enamik hariliku ebatsuuga isenditest on nakatunud pudetõppe, mille kahjustajaks on kottseen *Rhabdocline pseudotsugae*. Seene kahjustusena muutuvad okkad kollaseks ja pudenevad. Selle tõttu jääb võrasse ohtralt kuivi oksi ja puud omandavad kidura kuivava puu välimuse. Pudetõbi kahjustab enam neid puid, mis kasvavad niiskes varjatud kasvukohas, kus on seene levikuks soodsamad tingimused. Aga just selliseid kasvutingimusi Vinni pargis leida võib.

Paljudel eri liikidesse kuuluvatel okaspuudel leidis võras ohtralt kuivi oksa. Pargialal kasvavad hariliku kuuse isendid olid valdavalt täisküpsed võimsa kasvuga puud, millel ei olnud täheldada mingeid puudusi. See ei välista aga seda, et mõni tugevam torm neid puid ei murraks, sest selles eas kuused on oma suurest võrast ja pinnapealsest juurestikust tulenevalt suhteliselt tormihellad.

Eraldi võiks veel välja tuua pargialal kasvava euroopa lehist populatsiooni (7 puud e. 1,9% kogu puude mahust). Pargi ilusaimaks puuks võib kindlasti pidada mõisahoone esise muruplatsi keskosas kasvavat suurt võimast lehist, mille tervislik seisund on väga hea, samas on puu tüve ümbermõõt 330 cm. Suhteliselt heas seisundis olid ka teised võimsa kasvuga vanad euroopa lehise isendid.

Väärisliikidest on pargialal kasvamas mitmed haruldased isendid: Mandžuuria pähklipuu 5 isendit, amuuri korgipuu 2 isendit, ja kivikask 1 isend ja inglise jalakas 1 isend. Harulduste tervislik seisund ei kannata eriti kriitikat- kivikask ja inglise jalakas on kuivamistunnustega igerikud puud. Amuuri korgipuu suurem isend on seest tühi ja väiksem kidur puu tugeva mädanikuga võra ülaosas. Mandžuuria pähklipuud olid ehk paremas seisus, kuid enamikule neile tuleb teha tõsine võrahooldus, kõrvaldada varisemisohhtlikud harud ja suured kuivad oksad võrast.

Täpsem hinnang iga isendi või puudegrupi seisundile on antud dendroloogilise hinnangu tabelites lisas 1 ja 2.

3. Metoodika

Käesolev dendroloogiline hinnang on koostatud Vinni mõisa pargi puistu isendite kohta, takseerimisel on kasutatud ka gruppe.

Puistu hindamisel on kirjeldatud parameetrid:

- puu rinnasdiameeter, mõõdetuna cm-tes
- puu vigastused ja kahjustused
- puu perspektiivne ohtlikkus tulenevalt vigastustest või kasvu iseärasustest
- puu dekoratiivsus

Puudel on mõõdetud kõigi üle 6 cm jämeduste puude rinnasdiameeter. Põõsastel rinnadiameetrit ei mõõdetata. Diameetrid on mõõdetud 4 cm täpsusastmega 120 cm

täpsusklupiga. Üle 120 cm rinnasdiameetriga puude puhul mõõtsime ümbermõõdu 1,3 m kõrguselt.

Puu/ põõsa tervisliku seisundi hindamisel on kasutatud alljärgnevat skaalat:

- surnud puu (0) – täiskuiv puu

- kuivav puu või väga ohtlik puu (1):
 - üle 2/3 tüvest või juurte läbimõõdust kahjustatud tüvemädanikust
 - koore või kambiumi vigastused üle 2/3 tüve või peajuurte ümbermõõdust
 - kuivaladvalised või vähemalt 1/3 võra ladvaosast või kuni 2/3 kogu võrast moodustavad kuivanud oksad
 - kahjustatud üle 2/3 lehestikust või okastikust
 - võrsete juurdekasvud puuduvad
 - osaliselt varisenud puu
 - elujõuline, kuid tüve hargnemiskohal ohtliku lahtise lõhega puu
 - puu on otseselt varisemisohtlik ja ohustab alal liiklust, teiste puude kasvu, hooneid jms.

- väga tugeva kahjustusega või ohtlik puu (2):
 - tüvi või peajuured kuni 2/3 kahjustatud tüvemädanikust
 - koore või kambiumi vigastused kuni 2/3 ümbermõõdu ulatuses
 - võras esineb kuivi oksid, kuni 1/3 võrast
 - kahjustatud kuni 2/3 lehestikust
 - võrsete juurdekasv pidurdunud
 - elujõuline, kuid tüve hargnemiskohal ja tüvedel mitmete lõhedega puu
 - elujõuline, kuid koosluses allajäänud kidura võraga puud
 - allajäänud, moondunud võradega dekoratiivset väärtust mitte omav kergelt kahjustatud puu

- keskmise kahjustusega puu; pargipuuna dekoratiivset väärtust mitteomav puu või puu mis kasvades võib osutada hiljem ohtlikuks (3)
 - tüvi või peajuured kuni 1/3 ulatuses kahjustatud tüvemädanikust
 - koore või kambiumi vigastused kuni 1/3 tüve või peajuurte läbimõõdust

- üksikud kuivad oksad kogu võra ulatuses
 - lehed või okkad väikeste anomaaliatega
 - tüve hargnemiskohtades ja tüvedel selgelt eristatavad kinnised lõhed
 - ohtliku kaldega hoonetele või teedele, kuid samas terve puu
 - allajäänud, moondunud võradega dekoratiivset väärtust mitte omav terve puu
- nõrga kahjustusega, elujõuline puu (4):
- tüvemädanikku ei esine. Lubatud vähesel määral valedest hooldusvõtetest tulenevaid lokaalseid kahjustusi tüvel.
 - koore või kambiumi vigastused vähem kui 1/5 tüve või peajuurte ümbermõõdust
 - võrsete juurdekasv pole pidurdunud
 - lehed, okkad normaalse suurusega ja värviga
 - okaspuudel kerge vaigujooks tüvel
 - võras esineb vähesel määral kuivi oksa mis on tingitud puistu tihedusest
 - tüve hargnemiskohtades eristatavad tekkivad kinnised lõhed
 - täheldada kahjurite esinemist lehtedel, okastel.
- kahjustamata, terve puu (5):
- ei esine vigastusi tüvel
 - lehed, okkad normaalsed
 - puude juurdekasvud normaalsed
 - tüvel ei esine hargnemiskohtades lõhesid
 - võra dekoratiivne

Puude kahjustusena on käsitletud kõrvalekaldeid normaalsest puittaimelutegevusest mis on põhjustatud haigustest, kahjuritest, ebasoodsatest kasvutingimustest või hooldusvigadest. Käesolevas töös on piirdutud kahjustuste sekundaarsete tunnuste nimetamisega. Haiguste ja kahjurite määramiseks on vajalik dendropatoloogiline uuring.

Puu likvideerimine on õigustatud põhjusel kui kahjustus on pöördumatult nõrgendanud puu kasvujõudu mistõttu puu elutegevus on lakanud/lakkamas; kahjustusega puu kujutab endast ohtu pargis liiklevate inimestele; puu ei oma

dekoratiivset väärtust, samuti juhul kui puu takistab olulisel määral tervete elujõus puude kasvu.

Väiksemaid kahjustusi esineb valdaval osal pargipuudest kuid väiksemate kahjustuste ilmnemisel on tihti võimalik puu dekoratiivsust parandada või ohtlikkust vähendada võrahoolduse teel (kuivade okste lõikus, lõheliste harude lõikus jms).

Kahjustusi võib liigitada :

1) ebasoodsatest kasvutingimustest põhjustatud kahjustused

- ebapiisavad valgustingimused- võrade laasumine ja kuivade okste esinemine võras, võra ühepoolsus, viltu kasvamine, allajäämus
- veerežiimi muutused (pinnavesi, põud)
- õhu- ja pinnasesaaste
- külma-ja piksekahjustused (valdavalt lõhed)
- kahjustused mis on iseloomulikud teatud liikidele nende kasvu iseärasuste tõttu (n. harilikul vahtral lõhede teke tüve hargnemiskohtadesse kahvelharude tõttu)
- mehhaanilised kahjustused (juurte läbikaevamine, puu kasvama jätmine asfaldialasse, tehnikaga koore vigastused, naelte löömine puusse, löiked tüves)
- loomkahjustused (põhiliselt noortel puudel tüvevigastused ja uriinikahjustus)
- ebaõigetest hooldusvõtetest tingitud kahjustused (niitekahjustus juurekaelal, valed lõikenurgad tüvel, ebaõige pügamine jms)

Kahjustuse puhul on hinnatud kahjustuse tüüp, asukoht ja ulatus. Valdavalt toodud ka põhjus. Sageli on tegu mitme teguri koosmõjuga.

Tüve hindamisel on hinnatud:

- tüve seisund (mädanike esinemine, koore kahjustused)
- harulisus (lõhed ja nende ohtlikkus),
- deformeerumised (kalded)
- mõnedel juhtudel on kasutatud tüvemädaniku esinemise tuvastamiseks juurdekasvupuuri.

Võra hindamisel on hinnatud:

- kuivade okste esinemine võras
- ladvaosa seisund
- võra deformatsioonid (ühepoolsus)
- võra dekoratiivsus

Et tegu on ühiskondlikus kasutuses oleva pargialaga, siis on hindamise juures võetud seisukoht, et kui puul esineb terve kahjustuste kompleks ja tegu on vähegi ohtliku puuga, on puu hinnatud madalamasse hindeklassi, kui seda oleks hinnatuna iga kahjustust eraldi.

Hindamistulemused kajastuvad dendroloogilise hindamise joonisel 1 ning lisades 1-3 toodud tabelites (joonised ja lisade tabelid on koos vaadeldavad).

4. Liigiline koosseis

Kokku on hinnatud 376 isendit ja 15 põõsastikku kokku 31 liigist. Üksikisenditena on hinnatud 26 erineva liigi isendeid.

Tabel 1. Üksikisendite liigiline koosseis pargis

nr.	Liigi lühend	Liik eesti keeles	Liik ladina keeles	arv tk.	osakaal %
1.	Va	harilik vaher	Acer platanoides	98	26,3
2.	Sa	harilik saar	Fraxinus excelsior	81	21,7
3.	Ta	harilik tamm	Quercus robur	71	19,1
4.	KsA	Arukask	Betula pendula	33	9,0
5.	Eb	harilik ebatsuuga	Pseudotsuga menziesii	25	6,6
6.	Hk	harilik hobukastan	Aesculus hippocastanum	10	2,6
7.	PäS	suurelehine pärn	Tilia platyphylla	9	2,4
8.	PäH	harilik pärn	Tilia cordata	8	2,1
9.	LeE	euroopa lehis	Larix decidua	7	1,9
10.	KuH	harilik kuusk	Picea abies	6	1,6

11.	PhM	mandzuuria pähklipuu	Junglans mandshurica	5	1,3
12.	Ja	harilik jalakas	Ulmus glabra	4	1,1
13.	Sp	Harilik sarapuu	Corylus avellana	3	0,8
14.	KuT	torkav kuusk	Picea pungens	2	0,5
15.	KoA	amuuri korgipuu	Phellodendron amurense	2	0,5
16.	Mä	harilik mänd	Pinus sylvestris	2	0,5
17.	ÕuM	ida- mariõunapuu	Malus baccata	1	0,2
18.	ReR	raagremmelgas	Salix caprea	1	0,2
19.	Õu	Õunapuu	Malus sp.	1	0,2
20.	ViSh	sulghõlmene viirpuid	Crataegus pirnatifida	1	0,2
21.	NuE	euroopa nulg	Abies alba	1	0,2
22.	NuS	siberi nulg	Abies sibirica	1	0,2
23.	JaI	inglise jalakas	Ulmus minor var. Vulgaris	1	0,2
24.	KsK	Kivikask	Betula ermanii	1	0,2
25.	Pi	harilik pirnipuu	Pyrus communis	1	0,2
26.	LeV	Valge lepp	Alnus incana	1	0,2

Põõsastikes kasvavad värdenelas, kontpuid, harilik lumimari, harilik sirel, harilik kukerpuid, harilik sarapuid.

5. Sanitaarne seisukord

Hinnataval alal on vaja likvideerida esmaselt 58 isendit s.o. 15,4 % ja teises järjekorras 38 isendit s.o. 9,8 %. Samuti soovitakse esimeses etapis välja raiuda kuus põõsastikku/võsastunud gruppi.

Hinnatava ala sanitaarne seisund on keskmine või hea. Vajalik eemaldada puistust ohtlikud puud ja säilitatavale puistule teostada hoolduslõikust, tagamaks puistu säilimise veel pikkadeks aastateks ja parandamaks ohtust teede aladel ja hoonete ümbruses.

Tabel. 2. Üksikisendite sanitaarne seisund pargis

hinne	Arv	osakaal %
4	168	44,7
3	89	23,7
2	59	15,7
5	38	10,1
1	19	5
0	3	0,8

Tabel. 3. Põõsastike sanitaarne seisund pargis

Hinne	arv	osakaal %
5	5	33
4	4	27
2	4	27
3	2	13
1	0	0

6. Hooldusjuhised

6.1. Juhised puude hoolduslõikusteks ja raideks

- Oksa eemaldades on vaja säästa oksakraed. Lõige tuleb teha oksakrae pealt seda vigastamata ja ilma sisselõigeteta, et oleks tagatud kalluskoe tellimine lõikekohale.
- Kuiva oksa eemaldamisel peab oksakrae jääma terveks.
- Ühte oksa tuleb teise küljest eemaldada üksnes hargnemiskohast. Vältida tuleb tüükaid.
- Oksa eemaldamisel tuleb vältida puule tekitatavaid täiendavaid vigastusi (rebendid, sisselõiked, oksamurrud, tüvevigastused).
- Kui on võimalik, siis tuleks eelistada mitu väikest lõiget ühele suurele.
- Võrast tuleb eemaldada kuivanud oksad.
- Võrast oksamassi vähendamisel tuleb jälgida, et võra tasakaal säiliks ning samuti elutegevuseks ülioluline tasakaal lehestiku ja juurestiku vahel.

- Hoolduse käigus tuleb jälgida, et likvideeritud saaksid liiklusele või majadele ohtlikud (kaldega teele või majadele, murdumisohtlikud ja madalad, autosid riivavad) oksad.
- Vältima peab puude tulbastamist ja liinialuste puude kõndistamist.
- Raiete ja hoolduslõikuste puhul tagada, et raiutavad oksad /tüved ei kukuks säilitatavate puude peale, rikkudes nende võra.
- Kommunikatsioonide töösoonis kooskõlastada tööd kommunikatsioonivaldajatega.
- Tuleb tagada enda, abiliste, juhuslike möödakäijate elu ja tervise ning ümbritseva vara säilimine.
- Tagada raie- ja koristustööde ajal liikluskorraldus teetsoonis (teavitavate märkide paigaldus).

6.2. Juhised puude säilitamiseks

- Võra oksamassi vähendamiseks ja tasakaalustamiseks eemaldada jämedaid harusid ja oksid. Eriti tuleks seda teha siis, kui puu on ühepoolse kaldega.
- Vältida tuleb puude tulbastamist!.
- Puuõõnsuste puhul on oluline säilitada need senises seisundis st. mitte midagi teha. Õõnsuste plombeerimine tuleb välistada ja nende desinfitseerimine ei oma praktilist väärtust. Õõnsusi võib ettevaatlikult puhastada seal olevast kõdust ja risust.
- Noortele nulgudele tuleks vegetatsiooni ajal teha okkatäi tõrjeks tõrjet insektitsiididega.
- Puude toestamisel tuleb kasutada spetsiaalseid tugisüsteeme, mille sünteetiline põhimaterjal on lindi või tunnelikujuuline ning mis on varustatud kinnitus- ja pingutusvahendite ja võra tasakaalustavate mehhanismidega.
- Toestamisel tuleb jälgida alljärgnevat reegleid,
 - vältida kõrvuti asetsevate tüvede omavahelist horisontaalset ühendamist ning ühendada nad mööda diagonaali,
 - madal asetseva raske horisontaaloksa toestamisel peaksid ankrupunktid olema võimalikult kõrgel,
 - iga harupaari toestamiseks tuleb kasutada eraldi sidet,
 - rohkem kui kahe tüveharu kokkusidumisel on soovitatav kasutada ringjat ühendust.
- Raie tööde käigus vältida rasketehnika (näit. metsaveokiga langetatavate puude tüvede ja okste väljavedu) sõitmist säilitatavate puude juurte peal. Vajalikud rasketehnika tööd teostada perioodil, mil pinnas külmunud.

7. Kokkuvõte

Käesolev töö kujutab endast erapooletut ja objektiivset hinnangut Vinni mõisa pargile. Park on muinsuskaitse all ja kantud kultuurimälestiste registrisse.

Töö on koostatud olemasolevat situatsiooni arvestades ilma emotsionaalse tagamõjuta ning annab objektiivse hinnangu pargi hetkeseisust.

Tuleb tõdeda, et töö hinnanguna on pargis ja alleel puid, mis vajavad ohutuse tagamiseks likvideerimist. Samuti vajab säilitatav puistu võrade hooldusloikusi ümbritseva elukeskkonna ohutuse tagamiseks ja/või puu eluea pikendamiseks.

Antud juhul on tegu puistuga, mille vanus ületab 100 aastat ja see tähendab, et mõnede puuliikide puhul on see vanus, mil hakatakse lähenema oma eksistentsialismi lõpule. Kuna pargis on dominantliikideks harilik vaher ja harilik saar, siis just harilik vaher oma kasvu iseärasuste tõttu ei ole väga pikaajaline ning põlispuuna suuri vanu vahtraid säilitada on raske, tagamaks pargis viibijate ohutust.

Käesolev dendrohinnang on tehtud pikemat perspektiivi arvestades (vähemalt 10-15 aastat). See tähendab, et kõiki raideks määratud puid ei pea kohe raiuma hakkama ning kõik varisemisohtlikud puud ei pudene esimese tormiga. Loodus elab oma elu ja selge on, et mõni puu võib sellisel kujul seista veel kümme aastat, enne kui kuskilt varisema hakkab. Kui võimalik varisemisohtlik puu säilitada näiteks parkla kohal, võivad olla tagajärjed päris kurvad.

Küll võib ja tulekski säilitada ning eksponeerida pargis kasvavaid suuri võimsaid põlispuid ja haruldaste puuliikide isendeid.

Kuna tegu on praegu kasutuses oleva avaliku pargialaga, mille läheduses on lasteaed ja mida läbib kergliiklustee, siis on puude hindamisel eriti pööratud rõhku ohutusele. Pargiala kasutus lasteaia lastegruppide ja kergliiklusteel liikuvate inimeste poolt on suur ja sestap ei saa siin mööndusi teha, mis puudutab elukeskkonna ohutust.

Samas tuleb töö käigus tõdeda, et pargialal on kasvamas hulgaliselt ilusaid terveid säilitamist ja eriti eksponeerimist vajavaid isendeid, parki on heaperemehelikult hooldatud ja pargi üldilme on hea.